

Ş e h n â z Ş a r k ı

Süzdükçe Güzel Gözleri, Belliydi Melâlin

NEY

Bestekâr : Üdi Mısır'lı **İbrahim Efendi**

Usûlü : **Sengin Semâi** [6/4]

Güftekar : **Bedri Ziyâ Aktuna**

Süzdük çe gü zel göz le ri

bel liy di me lâ lin (S A Z)

Ney di ge çen ak şam gü ze

lim saz da ki ha

1. *Dönüş* 2. *Meyan'a* 3. *Karar ve aranağmesine*

lin (S A Z) lin (S A Z) lin (S A Z)

Ruh ver miş i ken mec li si a

hen ge ce ma lin (S A Z) Ruh ver miş i ken

mec li si a

hen ge ce ma lin (S A Z)

hen ge ce ma lin (S A Z)

Süzdükçe güzel gözleri, belliydi melâlin
Neydi geçen akşam güzelim, sazdaki hâlin
Ruh vermiş iken meclis-i âhenge cemâlin
Gözyaşları aktı üzerinden, ruh-i âlin

Sengin Semâi Usûlü

Sengin Semâi Darb Usûlü

- 1 . Darb : (Düm) / [1 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 2 . Darb : (Tek) / [1 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 3 . Darb : (Tek) / [1 Zamanlı ve Zayıf]
- 4 . Darb : (Düm) / [1 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 5 . Darb : (Te-Ek) / [2 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]

*) Altı zamanlıdır.

*) 3 tane 2 zamanın veya iki tane 3 zamanın, başka deyimle, üç Nim Sofyân veya iki semâinin birbirine eklenmesinden meydana gelmiştir (2+2+2=6 veya 3+3=6).

*) 6/8'lik birinci, 6/4'lük ikinci, 6/2'lik üçüncü mertebeleri kullanılmıştır. 6/8'lik mertebeye Yürük Semâi, 6/4'lük mertebeye Sengin Semâi, 6/2'lik mertebeye Ağır Sengin Semâi demek doğru olur. Fakat bu bizde karıştırılmış ve 6/8 ve 6/4'lük mertebeler çok kere birbirinin adını almıştır.

*) 6/8'lik ve 6/4'lük fasılların Yürük Semâilerinin mecburi usûlüdür. Yürük Semâi formasında her zaman kullanılmıştır. Zaten Ağır Semâiler ya 10/8'lik, 10/4'lük veya 6/4'lük, 6/2'lik mertebesini, yani Ağır Sengin Semâi usûlünü kullanmak en doğru olandır. Fakat yukarıda söylendiği gibi bu, bizde karıştırılmıştır.

Kaynak :

1) ' Türk Musikisinde Usuller ve Kudüm ', M. Hurşit UNGAY

2) ' Türk Müsiki Nazariyatı ve Usûlleri-Kudüm Velveleri ' İsmail Hakkı ÖZKAN [1941- 2010]

Mısırlı Üdi

İbrahim Efendi

(Avram Levi)

[1872 - 1933]

Mısırlı İbrahim Efendi 1872 yılında Halep'te doğdu. Asıl adı Avram Levi'dir. Suriye asıllı Arap Yahudi'si olup, Kahire, Şam, Halep ve daha sonraları İstanbul'da musiki alanında ün yaptı. Babası Ovadia Halep'li bir tüccardır. Uzun yıllar Kahire'de yaşadığı için Mısırlı sıfatıyla anılmıştır. Yaşamının büyük bölümünü İstanbul'da geçirdi ve 1933 yılında İstanbul'da öldü.

İbrahim Efendi küçük yaşta ud çalmaya başladı, sazını ilerletmek için Kahire, Şam, Halep gibi büyük kentlerde çalıştı, daha sonra İstanbul'a yerleşti. Türk müziğini Hacı Kırâmî Efendi, Hoca Ziya Bey ve İsmail Hakkı Bey'den öğrendi.

Hem hanende hem sazende olan Mısırlı İbrahim Efendi, çok güzel ud çalardı. Plaklar doldurdu sesinin de çok güzel olduğu söylenir. Osmanlı İmparatorluğu döneminde yaşamış son büyük udi olarak bilinir. Udu ile plaklarda Hüseyini ve Mahur taksimlerinden örnekler vermiştir. Acemaşiran Makamı'ndan bir saz semaisi yapmıştır.

İkinci kez açılan 'Mehterhane' de hocalık yaptı. Sinagoglarda seslendirilmek üzere bestelenmiş dini eserleri de vardır. Beş yüzün üzerinde bestesi olduğu öne sürülmekle birlikte bunlardan sadece 56'sının kendisine ait olduğu kanıtlanabilmiştir. (Bkz; www.kultur.gov.tr

Bedri Ziyâ Aktuna

Kaynak :